

SPRIEVODCA AKTÍVNEHO OBČANA

Ako chrániť životné prostredie vo Zvolene

október 2017

**Združenie Slatinka
www.slatinka.sk**

Milí obyvatelia Zvolena a okolia,

do rúk sa Vám dostáva aktualizovanú brožúru „Sprievodca aktívneho občana - ako chrániť životné prostredie vo Zvolene“. Obsahuje otázky a odpovede na najčastejšie problémové situácie z oblasti životného prostredia, s ktorými sa môžete stretnúť v našom meste.

Prvá podobná knižočka vznikla už v r. 2008 a to na základe činnosti našej poradne „Zelená skrinka“. Z poradenstva sme získali skúsenosť, že občania majú záujem o riešenie tých problémov životného prostredia, ktoré sa ich priamo dotýkajú. Pri tom však často nemajú informácie, čo a ako urobiť, tak sa obracajú na rôzne úrady iba s petíciami a sťažnosťami, veľmi často však oslovia nesprávne úrady, ktoré nemajú v skutočnosti dosah na riešenie toho ktorého problému. Na druhej strane ale ani tí, čo prijímajú rozhodnutia, často nevedia prijímať verejnosť ako partnerov, z rôznych príčin majú pocit, že občan - laik nevie formulovať svoje požiadavky tou správnou rečou. Vznikajú konfrontačné situácie, ktoré nie sú naklonené konštruktívnemu riešeniu.

Ako predchádzanie tejto, v rôznych obmenách stále sa opakujúcej, situácie vzniklo poradenstvo vo veciach životného prostredia. Poradňa „Zelená skrinka“ však nie je poradňou pre zastupovanie v súdnych či iných prípadoch, poskytuje „iba“ dôležité informácie, návod, materiály - aktivita zostáva na Vás.

Aktualizovanú brožúru sme spracovali v rámci projektu „Škola aktívneho občana“, v rámci ktorého sme tiež v priebehu roka 2017 zorganizovali niekoľko informačných verejných podujatí pre obyvateľov Zvolena. Financie na aktivity nám poskytlo Mesto Zvolen z dotačnej schémy pre občianske združenia.

Je samozrejmé, že informácie o tom, ako riešiť problémy životného prostredia, môžu rýchlo zastarávať, preto Vám poradíme a poskytneme aktuálne informácie aj v našej poradni Zelená skrinka. V prípade, že máte záujem o podrobnejšie informácie alebo ste odpoveď na Váš problém nenašli v poradcovi, odporúčame Vám aj našu webovú poradňu na <http://www.slatinka.sk/#ekoporadna> prípadne nás kontaktuje na slatinka@changenet.sk. Cez rok sa okrem toho môžete s nami osobne stretnúť aj na rôznych akciách, ktoré organizujeme alebo sa podieľame na ich organizovaní.

Ak ste našli v poradcovi chybu, prosím, kontaktujte nás.

vaše Združenie Slatinka

ZELEŇ

Kto sa stará o zeleň v meste? Kto sa zaoberá odborným ošetrovaním stromov?

Starostlivosť o dreviny je povinnosťou vlastníka, prípadne nájomcu konkrétneho pozemku. Vlastníkom resp. správcom väčšiny verejných priestranstiev je mesto, ktoré zabezpečuje údržbu verejnej zelene prostredníctvom externých firiem, vrátane kosenia trávnikov. Každá firma pracuje na konkrétnych plochách podľa vopred schváleného harmonogramu. Kvôli starostlivosti o zeleň na verejných priestranstvách vo Zvolene kontaktujte MsÚ Zvolen, Námestie slobody 22, Zvolen, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, Ing. Zuzana Holíková, tel. č. 045/530 32 69, zuzana.holikova@zvolen.sk.

Každá drevina by podľa zákona mala byť správne ošetrovaná. Ošetrovaním stromov sa zaoberajú odborníci – arboristi, ich zoznam možno nájsť napr. na stránke www.arboristika.sk. Spôsob ošetrovania drevín usmerňuje STN 83 7010 „Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie“. Listnaté dreviny by sa napríklad mali orezávať len vo vegetačnom období (okrem času tvorby listov), kedy sa strom dokáže brániť voči chorobám – vírusom, baktériám, hubám. Pokiaľ sa nepostupuje v súlade s touto normou, ide o porušenie zákona.

Chcete si sami vysadiť stromy alebo kry?

Ak pozemok, na ktorom chcete sadiť, nepatrí Vám, potrebujete získať súhlas jeho vlastníka!

VZN mesta č. 79/2003 zakazuje na verejných priestranstvách vo Zvolene svojvoľne sadiť stromy. Dôvodom je potreba zabezpečiť, aby boli dreviny vysadené iba na vhodných miestach, kde nebudú ani v budúcnosti tieniť, koreňmi narušovať inžinierske siete či základy domu. O súhlas na výsadbu na verejných priestranstvách požiadajte vo Zvolene požiadajte na MsÚ Zvolen, Námestie slobody 22, Zvolen, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, Ing. Zuzana Holíková, tel. 045/53 032 69, zuzana.holikova@zvolen.sk. V žiadosti uveďte kde, kedy a čo chcete sadiť, príp. iné dôležité informácie. Obratom dostanete stanovisko s podmienkami výsadby.

Kto Vám poradí pri výbere vhodných druhov drevín na výsadbu?

Najvhodnejšie sú naše pôvodné druhy, nezabudnite zohľadniť miesto výsadby a jeho podmienky – poraďte sa napr. tam, kde kupujete dreviny. Rovnako dôležitý je čas – najvhodnejším obdobím na výsadbu drevín je jeseň. Vo Zvolene kontaktujte MsÚ Zvolen, Námestie slobody 22, Zvolen, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, Ing. Ing. Zuzana Holíková, tel. 045/530 32 69, zuzana.holikova@zvolen.sk. Rôzne druhy stromov dostanete pomerne výhodne kúpiť napríklad v Arboréte Borová Hora, Borovianska cesta 2171/66 (Podborová), Zvolen, tel. 045/532 08 14, arboretum@tuzvo.sk.

Myslíte si, že je nutné vyrúbať nejakú drevinu?

Potrebujete súhlas orgánu ochrany prírody, ktorý sa vydáva na základe predloženej žiadosti (formulár nájdete napr. na http://urad.zvolen.sk/download_file_f.php?id=569947 alebo priamo na MsÚ, 3. poschodie, kancelária č. 347), po zaplatení poplatku, po posúdení drevín a iba v odôvodnených prípadoch (odôvodnenosť skúma orgán ochrany prírody).

Vo Zvolene a väčšine okolitých obcí súhlas na výrub vydáva Spoločný obecný úrad (sídli na MsÚ Zvolen), tel. 045/530 32 68, Ing. Jana Tlučáková, jana.tlucakova@zvolen.sk. Po vydaní rozhodnutia (čo trvá zvyčajne 30 dní) budú dreviny označené špeciálnou značkou a bude možný ich výrub mimo vegetačného obdobia (vo všeobecnosti od októbra do marca).

Rúbe niekto strom alebo poškodzuje drevinu?

V prípade, ak niekto rúbe neoznačený strom alebo kroviny, prípadne nevie pri výrube dokázať, že bol vydaný súhlas na ich výrub, kontaktujte mestskú políciu na tel. 045/533 10 00, príp. 159. Žiadajte políciu o zdokumentovanie situácie, ten, kto rúbe drevinu musí mať pri sebe povolenie. Prípadne

môžete situáciu zdokumentovať aj sami (nafotiť, skúste odmerať obvod vyrúbanej dreviny) a okrem podnetu na políciu podajte písomný podnet na prešetrenie protiprávneho konania na Slovenskú inšpekciu životného prostredia – Inšpektorát Banská Bystrica, Jegerovova 29B, 974 01 Banská Bystrica, tel. 048/471 96 40, 048/471 96 31, sizpiopbb@sizp.sk.

Rovnako postupujte v prípade, ak niekto poškodzuje drevinu, jazdí napríklad ťažkým mechanizmom po jej koreňoch, zasypáva kmeň zeminou, orezáva veľké konáre a podobne. Týmto konaním totiž môže dôjsť v prípadoch veľkej spoločenskej hodnoty dreviny až k spáchaniu trestného činu.

Sú vo vašom okolí stromy, ktoré sa nakláňajú alebo svojim pádom môžu ohroziť svoje okolie?

V prípade bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života, ktoré by mohol zapríčiniť strom v zlom zdravotnom stave, volajte mestskú políciu (vo Zvolene tel. 533 10 00). Ohľadom stromov na verejných priestoroch kontaktujte správcu zelene - MsÚ Zvolen, Námestie slobody 22, Zvolen, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, Ing. Zuzana Holíková, tel. 045/530 32 69, zuzana.holikova@zvolen.sk

Leží cez cestu alebo niekde inde spadnutý strom?

Prekážku na ceste by mal odstrániť správca cesty, ktorým je väčšinou Mesto Zvolen. Kontaktuje MsÚ Zvolen, Námestie slobody 22, Zvolen, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, Mgr. Dušan Gdovin, 045/530 32 96, dusan.gdovin@zvolen.sk. Ak by strom mohol spôsobiť vznik dopravnej nehody, volajte hasičov na tel. 150, v hlásení uveďte: kto volá, kde a aká udalosť sa stala, tel. číslo, z ktorého voláte (pre overenie), príp. iné dôležité informácie.

Vypaľuje niekto trávu, horia stromy?

Táto činnosť je zakázaná a hrozia za ňu vysoké pokuty. Pri priamom ohrození života či majetku ihneď kontaktuje hasičov na tel. 150 alebo 112. V hlásení uveďte: kto volá, kde a aká udalosť sa stala, telefónne číslo, z ktorého voláte (pre overenie), príp. iné dôležité informácie. Ak je to možné, neodchádzajte z miesta do príchodu hasičov. Menší požiar sa môžete pokúsiť uhasiť aj sami, vždy však zavolajte hasičov a počkajte na ich príchod, aj zdanlivo uhasený oheň môže skryte tlieť a po Vašom odchode znovu vypuknúť.

Nepáči sa Vám stav brehových porastov?

Údržbu porastov pri potokoch má na starosti správca toku, ktorým je väčšinou správa povodia. Kontaktujte preto Slovenský vodohospodársky podnik š. p., Správa povodia stredného Hrona, Stráž 11, 961 07 Zvolen, tel. 045/532 04 21, 520 40 20.

Rastie na nejakej ploche dlhšiu dobu burina alebo invázny druh rastliny a nikto pozemok nekosí, ani sa oň inak nestará?

Vlastník pozemku je povinný urobiť opatrenia proti zaburiňovaniu, je dokonca povinný na svoje náklady odstraňovať invázne druhy rastlín, napr. žltá kvitnúca zlatobyl' obrovskú, bambusu podobný pohánkovec japonský, netýkavku žľaznatú s výraznými fialovými kvetmi a ďalšie. Invázne druhy organizmov navyše nesmú byť rozširované, prepravované, chované či rozmnožované. Zoznam invázných druhov nájdete napríklad na <http://www.minzp.sk/postupy-ziadosti/ochrana-prirody-krajiny/ine/invazne-druhy/> Ak poznáte vlastníka pozemku, kontaktuje ho a upozorníte na problém, alebo kontaktujte priamo orgán ochrany prírody - Okresný úrad vo Zvolene, odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. SNP 96/50, Zvolen, tel. 0961/63 29 60, 63 29 69, oszp.zv@minv.sk

ZVIERATÁ

Čo robiť, ak sa Vám stratilo alebo ste našli domáce zviera?

Ak ste našli zviera vo Zvolene alebo v Banskej Bystrici, kontaktujte Mestskú políciu Zvolen (tel. 045/333 10 00 nonstop, príp. 159) alebo v pracovnom čase 8:00 – 16,00 hod. Karanténnu stanicu Zvolen, Unionka 7981/17, Zvolen, tel. 0918 505 254, 0915 699 756. Mimo Zvolena a Banskej Bystrice kontaktujte príslušný OcÚ, resp. MsÚ. V zmysle zákonov sú povinný tieto služby zabezpečovať obecné resp. mestské úrady v danej obci/meste. Ak môžete, vyčkajte na mieste, kým polícia alebo pracovník karanténnej stanice zviera neodchytí a prevezie do stanice. Ak zviera nie je príliš agresívne, zranené či príliš vystrašené, a máte skúsenosti aj možnosti, ako ho dopraviť do stanice, urobte tak opatrne sami.

Môžete kontaktovať aj mimovládne združenia, pripravte sa však na to, že nemusia mať práve voľné kapacity na odchyt zvieraťa alebo priestory na jeho umiestnenie. Tieto združenia fungujú dobrovoľnícky, s obmedzenými ľudskými a finančnými zdrojmi. Kontaktujte napr. Pes v núdzi <http://pesvnudzi.sk/>, Psia duša <https://www.psiadusa.sk/>, Mačky Zvolen <http://mackyzvolen.sk/>, Túlavá labka <http://www.tulavalabka.sk/> a podobne - kontakty nájdete na internete.

Ak sa stratilo zviera Vám, ihneď kontaktujte Karanténnu stanicu vo Zvolene, ktorá sa nachádza na Balkáne (Unionka 7981/17, tel. 0918 505 254, 0915 699 756, info@kszv.sk) a je otvorená v pracovných dňoch 8,00 hod. – 16,00 hod. Na webovej stránke karanténnej stanice www.kszv.sk nájdete aktualizované zoznamy a fotografie psov umiestnených na karanténnej stanici. Kontaktujte aj vyššie uvedené organizácie, prípadne využite sociálne siete, kde je viacero skupín na zdieľanie informácií o nájdených a stratených psoch a mačkách.

Chcete pomôcť opusteným domácim zvieratám?

Adoptujte si zvieraťko z Karanténnej stanice vo Zvolene! Kontaktujte tel. 0918 505 254, 0915 699 756, info@kszv.sk alebo navštívte stanicu na Balkáne počas pracovných dní (Unionka 7981/17, Zvolen). Nový adoptívny majiteľ uhradí náklady na veterinárne ošetrovanie zvieraťa a krmivo, celková suma závisí od veľkosti zvieraťa a je cca 10 – 20 €. Po dohode s pracovníkmi môžete pre potreby karanténnej stanice darovať staré koberce, chovateľské potreby, lekárske zariadenie a nástroje, košíky, misky, deky, podušky, drevo na budy, krmivo a pod.

Rovnako môžete kontaktovať aj mimovládne združenia, ktoré okrem adopcie potrebujú aj pomoc s tzv. dočasnou opaterou. Niektoré zo združení, ktoré pôsobia v našom regióne, nájdete v predchádzajúcom odstavci.

Máte obavy z hniezda alebo roja včiel, sršňov alebo ôs?

Pri priamom ohrození či riziku kontaktujte hasičov na tel. 150, v hlásení uveďte: kto volá, kde sa nachádza hmyz, čo sa deje, tel. číslo, z ktorého voláte (pre overenie), príp. iné dôležité informácie. V prípade roja včiel skúste zistiť, kto v susedstve či v okolí chová včely. Majiteľ včelstva ho bude pravdepodobne hľadať. Každý dobrý včelár ma prostriedky a znalosti, ako chytiť roj včiel a ako s ním zaobchádzať.

Sršne, osy aj včely sú užitočné a ich početnosť sa znižuje. Preto, ak sa dá, skúste ponechať hniezdo na mieste do zimy a až potom ich odnieť napr. do lesa. Buď bude prázdne úplne alebo v ňom budú iba mladé oplodnené samičky, ktoré na jar môžu na novom mieste založiť novú kolóniu.

Čo robiť s nájdeným chráneným zvieratkom?

Ihneď kontaktujte operátora na tel. 112, kde by mali problém vyriešiť kontaktovaním najbližšej záchrannej stanice. Iba v prípade, ak sa nič nedeje, kontaktujte zoológa štátnej ochrany prírody, ktorý

vám poradí, ako s konkrétnym živočíchom zaobchádzať a čo s ním urobiť. Zoznam staníc aj s kontaktmi nájdete na <http://www.sopsr.sk/web/?cl=32>, pre Zvolen je najbližšie stanica pri Správe CHKO BR Poľana, tel. tel. 045/533 48 34, 0903 298 301 (pohotovosť). Osobitne pri nálezoch vtákov nájdete informácie tu <http://www.vtaky.sk/stranka/67-Vtacia-prva-pomoc.html>

Nenechávajte si živočícha doma, ani ak nejaví známky poranenia či choroby, nekrmte ho ľudskou stravou ani potravinami, o ktorých neviete, či sú pre daný druh vhodné!

Objavil sa vo vašom dome netopier?

Netopiere sú chránené a užitočne živočíchy, preto v prípade ich ohrozenia platia všetky rady uvedené v predchádzajúcom odstavci. V uzatvorených priestoroch ich v žiadnom prípade nechyťajte, nerušte, nezatvárajte otvory, ktorými vleteli dnu a ihneď kontaktujte Štátnu ochranu prírody: Správa CHKO BR Poľana, Hurbanova 20, Zvolen, tel. 045/533 48 34, 0903 298 301 (pohotovosť), prípadne expertov cez <http://netopiere.sk/sk/page/kontakt.html>. Odborníci Vám poradia, čo urobiť, keď Vám prítomnosť netopierov vadí, príp. sami zasiahnu.

V zime alebo skoro na jar môžete nájsť netopiera aj vonku – mohol vypadnúť zo zimoviska. Netopiera nechyťajte nikdy holými rukami, ale radšej v rukaviciach alebo cez handru. Priložte im k papuľke kúsok vaty alebo vreckovky namočenej vo vode – ak je smädný, bude ju lízať. Ak je netopier v poriadku, bez zranení (ozýva sa, lezie a lieta), je možné položiť ho na parapetnú dosku okna alebo kmeň stromu, najlepšie čo najbližšie k miestu, kde ste ho našli a mal by odletieť (pozor na mačky!). Nie je vhodné ich vypúšťať, ak je teplota výrazne pod nulou, vtedy kontaktujte odborníkov na vyššie uvedených kontaktoch.

Ako ochrániť netopiere aj vtáky pri zatepl'ovaní?

Netopiere sú živočíchy, ktoré napriek tomu, že niektorých ľudí odpudzujú svojim vzhľadom, skonzumujú hlavne v letných mesiacoch pomerne veľké množstvo hmyzu a tým nám preukazujú veľkú službu. Rovnako dažďovníky, lastovičky, belorítky a iné druhy vtákov, ktoré hniezdia v štrbinách domov alebo pod strechami. Preto pri rekonštrukciách budov a zatepl'ovaní by ste mali myslieť aj na ne – vetracie otvory by nemali byť upchávané, pretože tam môžu zostať zimujúce jedince alebo mláďaťa.

Pre konkrétne nápady, ako zatepl'ovať bez toho, aby ste porušovali zákon (buď ako objednávateľ týchto prác alebo ako realizátor) kontaktujte Poradenskú službu Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko, 0905 256 184, vtaky@vtaky.sk, v prípade výskytu netopierov Spoločnosť pre ochranu netopierov <http://netopiere.sk/sk/page/kontakt.html>.

Slovensko, ako členský štát Európskej únie, je povinne zabezpečovať ochranu netopierov aj v zmysle Smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (tzv. Smernica o biotopoch). Dažďovníky sú zasa chránené v rámci Európskej únie v zmysle smernice Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409 EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov.

Pre ochranu dažďovníkov je potrebné nevykonávať rekonštrukčné práce v čase od 20. apríla do 10. augusta. V prípade, že takéto obmedzenie stavebných prác nie je možné, mali by sa obmedziť na čas od cca 9.00 – 15.00, tak, aby mohli nakrmiť svoje mláďaťa. Ventrilačné otvory by mali byť aj na zrekonštruovaných stavbách ponechané, aby v nich mohli vtáky a netopiere naďalej hniezdiť.

Vidíte niekde častejšie pobiehať hlodavce?

Kontaktujte správcu, vlastníka alebo užívateľa objektu, príp. pozemku. V prípade verejných priestranstiev kontaktujte MsÚ Zvolen, Námestie slobody 22, Zvolen, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, tel. 045/530 32 57, príp. Mestskú políciu Zvolen (tel. 045/533 10 00). Nezabudnite, že podmienky pre

premnoženie hlodavcov vytvárame my ľudia! Neporiadok, odpadky, miesta na úkryt a rozmnožovanie – ak hlodavce nemajú tieto podmienky, hľadajú si miesto inde.

Ste svedkom týrania zvierat alebo ich zanedbávania?

Riešiť týranie a zanedbávanie zvierat samostatne je veľmi ťažké a často nebezpečné. Kontaktujte odbor ochrany zvierat na Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe Zvolen, Nám. SNP 50, Zvolen, tel. 045/533 0391, 520 39 11, 520 39 99, riaditel.zv@svps.sk. Môžete to oznámiť aj inšpektorovi Slobody zvierat (0917 662 030, linkaprotikrutosti@gmail.com), prípadne zavolajte Mestskú políciu Zvolen (tel. 045/533 10 00). Skúste si zapamätať čo najviac podrobnosti, prípadne, ak je to bezpečné, prípad zdokumentovať. Viac typov ako zabrániť týraniu nájdete napr. na <http://www.slobodazvierat.sk/Ako-zabranit-tyraniu.39.0.html>

Čo robiť, ak ste svedkom strieľania dravcov („škodné“ živočíchy) či pytliactva?

Skúste si zapamätať čo najviac podrobností, príp. odfoťiť situáciu a ihneď kontaktujte SIŽP Banská Bystrica, Odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny, Jegorovova 29B, 974 01 Banská Bystrica, tel. 048/471 96 40, 048/471 96 31, sizpiopbb@sizp.sk. Môžete skúsiť kontaktovať aj príslušné poľovné združenie alebo Slovenský poľovnícky zväz, Tomášiková 1, Zvolen, 045/533 28 88, 0911 555 526.

Ak nájdete uhynutého dravca, kontaktujte Okresný úrad vo Zvolene, odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. SNP 96/50, tel. 0961 63 29 60, oszp.zv@minv.sk alebo Správu CHKO BR Poľana, tel. 045/533 48 34. Poľovanie na dravce je zákonom prísne zakázané!

Vadia vám voľne pobejúce psy alebo psie výkaly na uliciach?

Upozornite majiteľov psov, že za znečisťovanie verejných priestranstiev im hrozia sankcie. Mesto Zvolen má pre voľný pohyb psov a ich venčenie vyhradené plochy. Aj tam je však majiteľ povinný zbierať psie výkaly, aby sa zabránilo šíreniu chorôb. Volajte mestskú políciu, tel. 045/533 10 00, v prípade bezprostredného ohrozenia zdravia či bezpečnosti agresívnymi psami volajte tel. 159.

Nariadenie mesta Zvolen (VZN č. 74/2003) zakazuje nechávať voľne pobežovať psy mimo vyhradených plôch či ponechávať ich bez dozoru, zdržiavať sa so psami na plochách detských ihrísk a v ich blízkosti.

Držiteľ psa je tiež povinný mať pri sebe primerané pomôcky na odstránenie nečistoty spôsobenej psom, a tieto pomôcky musí aj hneď, keď treba, použiť. Špeciálne vrecká na psie výkaly sú bezplatne k dispozícii na vrátnici MsÚ vo Zvolene, majiteľ po predložení dokladu o zaplatení dane dostane na rok 350 nepriehľadných plastových vreciek. Môžete ale použiť aj iné plastové vrecká.

VODA

Stali ste sa svedkom havárie, napr. úniku ropných látok, chemikálií do rieky, potoka, priehrady?

Volajte hasičov na tel. 150, v hlásení uveďte: kto volá, kde a čo sa stalo, tel. číslo, z ktorého voláte (pre overenie), príp. iné dôležité informácie. Nemanipulujte s otvoreným ohňom, nefajčite, poslúchnite výzvu hasičov alebo tých, ktorí koordinujú záchranné práce.

Zistili ste neobvyklé znečistenie vody alebo iné zvláštnosti vo vode?

Kontaktujte ihneď Inšpektorát ŽP Banská Bystrica, Odbor inšpekcie ochrany vôd, tel. 048 471 96 70, 471 96 73, havarijná služba - 0903 770 173 alebo aj Slovenský vodohospodársky podnik, Správa stredného Hrona, Stráž 11, Zvolen, tel. 045/532 04 21-2, dispečing 045/520 14 20, dispecing.hron.zv@svp.sk. Do príchodu inšpektorov zdokumentujte situáciu (napr. nafotením, odchytom uhynutých rýb plávajúcich v rieke, odberom vody do čistej uzatvárateľnej nádoby a pod.).

Uniká voda z poškodeného vodovodu?

Kontaktujte správcu vodovodu, vo Zvolene je to dispečing Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti 0907 881 436, 048/432 73 77. V prípade, ak uniká voda z vášho vodovodu (od ulice do domu je väčšinou vodovod vo vlastníctve toho, komu patrí aj dom), musíte si opravu zabezpečiť na vlastné náklady a vo vlastnej réžii. Kvôli prípadnému zastaveniu unikania vody kontaktujte správcu vodovodu.

Chcete zistiť kvalitu vody, napríklad vo vašej studni?

Pre vlastné účely Vám postačí rozbor (nie je to bezplatná služba!) urobený napr. Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici, Partizánska cesta 5, tel. 048/432 77 71, eva.azzamova@stvps.sk alebo rôznymi komerčnými firmami. Niektoré organizácie majú certifikát od ministerstva zdravotníctva, ktorý ich oprávňuje robiť rozbor vody aj pre iné účely (napr. použitie vody pre verejné podujatia), okrem Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Banská Bystrica je to napr. ANALPO s. r. o., Borovianska cesta 43, Zvolen, tel. 045/532 19 50, www.analpo.sk.

Kto Vám podá informácie o kvalite vody vo verejných vodovodoch a zdrojoch?

Vo Zvolene a jeho okolí zásobovanie pitnou vodou zabezpečuje Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, Ľ. Štúra 15, Zvolen, tel. 045/533 51 91, 524 91 50, call centrum 0850 111 234. Kvalitu kontroluje aj Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Nádvorná 3366/12, Zvolen, tel. 045/555 23 51, 555 23 52, zv.ruvz@uvzsr.sk

Kto Vám podá informácie o kvalite vody v priehradách a kúpaliskách?

Informačný systém o kvalite vody na kúpanie je na <http://vodanakupanie.sazp.sk/>. Počas sezóny sú prevádzkovatelia kúpalísk povinní robiť ich kontrolu tak, aby kvalita vody vyhovovala normám, teda najaktuálnejšie informácie by mal podať prevádzkovateľ konkrétneho kúpaliska. Kontrolu vykonáva Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Nádvorná 12, Zvolen, tel. 045/555 23 51, 555 23 52, zv.ruvz@uvzsr.sk.

Čo sa týka prírodných alebo umelo vytvorených vodných plôch (rybníky, nádrže, jazerá a pod.), ministerstvo ŽP – ako orgán štátnej vodnej správy, vydáva zoznam schválených prírodných kúpacích oblastí (<https://enviroportal.sk/agendy/obcan/kvalita-vody-na-kupanie>), ktoré musia spĺňať kvalitatívne kritéria. Tie potom priebežne kontroluje príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva. V regióne Zvolena neexistuje ani jedna schválená prírodná kúpacia oblasť.

OVZDUŠIE

Znečisťujúce látky vypúšťané do ovzdušia zo stacionárnych a mobilných zdrojov, ktoré sa vo všeobecnosti volajú emisie, spôsobujú okrem priameho poškodenia ľudského zdravia ďalšie nepriaznivé efekty v životnom prostredí – napríklad zlúčeniny síry a dusíka sú v atmosfére transformované na kyseliny a sú príčinou kyslých dažďov, ktoré vedú k poškodeniu lesov, stavieb a pamiatok a k zhoršeniu zdravotného stavu organizmov. Ďalšími škodlivými látkami sú pevné prachové častice, ktoré predstavujú vážne zdravotné riziká aj vo Zvolene.

Vo Zvolene sa pravidelne meria koncentrácia tuhých znečisťujúcich látok v ovzduší (tzv. frakcia PM10 a PM2,5). Výsledky meraní môžete nájsť na webovej stránke Slovenského hydrometeorologického ústavu <http://www.shmu.sk/sk/?page=991>

Vypaľuje niekto trávu?

Vypaľovanie trávy je zakázané v zmysle zákona o ochrane pred požiarimi aj miestne platnými VZN. Volajte hasičov na tel. 150 alebo mestskú políciu (vo Zvolene tel. 533 10 00).

Páli niekto na záhrade lístie, trávu alebo drevo?

Spaľovanie biologicky rozložiteľného odpadu (teda suchého lístia, drobných konárikov a ostatného odpadu zo záhrad a domácností) je zakázané podľa platného zákona o odpadoch. Takéto konanie je zakázané vo Zvolene aj vo VZN č. 135/2010 o verejnom poriadku. Zákon o ochrane pred požiarimi hovorí, že sa nesmie zakladať oheň tam, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu, a ďalej sa nesmú vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov. Nezabudnite, že na základe § 127 občianskeho zákonníka „*vlastník vecí sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. ... Nesmie na mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami...*“

Páli niekto na záhrade alebo na inom mieste odpad (plasty a pod.)?

Žiaden druh odpadu vo všeobecnosti sa nemôže spaľovať bežne v záhrade či v domácnosti. Upozornite toho, kto tak robí, na nezákonnosť a nebezpečnosť jeho konania. Pri spaľovaní odpadu na ohnisku, v peci či kotly vzniká zvýšené množstvo nebezpečných zlúčenín, pretože teploty, pri ktorých horenie prebieha, sú na jeho dokonalé spálenie veľmi nízke. Pri horení nedochádza k dostatočnému okysličovaniu, čím vzniká tzv. nedokonalé spaľovanie. Takto sa uvoľňuje do ovzdušia neporovnateľne viac toxických látok.

Ak teda niekto spaľuje odpad zo záhrady – lístie, trávu, konáre, alebo aj odpad z domácnosti – plastové fľaše, papiere, kartóny, gumu a pod., dopúšťa sa protiprávneho konania a hrozí mu pokuta. Ak vidíte, že niekto týmto spôsobom spaľuje odpad, alebo sa odniekiaľ šíri nepríjemný dym, upozornite MsÚ Zvolen, Námestie slobody 22, Zvolen, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, Ing. M. Opremečáková, tel. 045 530 32 76, miriam.oprencakova@zvolen.sk. Prípadne rovno volajte mestskú políciu (tel. 045 533 10 00).

Zdá sa vám, že nejaký komín dymí alebo smrdí nadmerne?

Kontaktujte MsÚ Zvolen, Námestie slobody 22, Zvolen, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, Ing. M. Opremečáková, tel. 045 530 32 76, miriam.oprencakova@zvolen.sk. Situáciu zdokumentujte (fotografie, svedkovia) a zašlite podnet na Okresný úrad vo Zvolene, odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. SNP 96/50, tel. 0961 63 29 60, oszp.zv@minv.sk alebo (a aj) na Slovenskú inšpekciu životného prostredia - Inšpektorát Banská Bystrica, Odbor inšpekcie ochrany ovzdušia, Jegerovova 29B, 974 01 Banská Bystrica, tel. 048/471 96 60-1, sizpioobb@sizp.sk. Podľa legislatívy o ochrane

ovzdušia je zakázané spaľovať v kotloch (aj domových) iné palivo, aké určuje výrobca zariadenia. Okrem toho nesmie byť prekročený určený stupeň znečistenia prostredia (tmavosť dymu, medzné hodnoty znečisťujúcej látky za časovú jednotku).

Cítite únik škodlivej látky (napr. chlór, čpavok, sírovodík)?

Volajte políciu SR na tel. 158, mestskú, resp. obecnú políciu (Zvolen tel. 159), hasičov na tel. 150 alebo 112. Nezdržujte sa v tomto priestore, nemanipulujte s otvoreným ohňom, nefajčite. Každá hasičská stanica disponuje izolačnou dýchacou technikou umožňujúcou vstup do zamorených priestorov.

ODPADY

Vo Zvolene každý z nás ročne vytvorí približne 340 kg komunálneho odpadu, teda odpadu z domácností a z bežnej spotreby. Časť z neho je možné triediť a znovu využívať, väčšina (cca 75 %) sa však odvezie na skládku komunálneho odpadu vo Zvolenskej Slatine prevádzkovanú spoločnosťou Pohronie a.s.

Kto je zodpovedný za vývoz komunálneho odpadu vo Zvolene?

Za vyprodukovaný odpad je v prvom rade zodpovedný ten, kto ho vyprodukoval (tzv. pôvodca). V prípade likvidácie komunálneho odpadu - túto službu pre svojich obyvateľov zabezpečuje MsÚ Zvolen a to prostredníctvom firmy, ktorá ma na takúto činnosť oprávnenie (Marius Pedersen a.s.). V podstate každá osoba, ktorá má na území mesta trvalý pobyt, ale aj firmy a právnické osoby sídlia v meste, musia každoročne platiť poplatok za likvidáciu odpadu. V špecifických prípadoch (študenti a pod.) je poplatok nižší - informujte sa na MsÚ, Odbor výstavby, životného prostredia a dopravy, Ing. M. Opremečáková, 045/530 32 76, miriam.oprencakova@zvolen.sk. Výšku poplatku schvaľuje vždy na rok dopredu mestské zastupiteľstvo a mal by pokrývať náklady nielen na odvoz a likvidáciu zmesového (netriedeného) odpadu, ale aj náklady na triedený zber.

Do nádob na zmesový komunálny odpad nepatria: všetky odpady, ktoré je možné triediť (pozri nižšie), nebezpečný odpad, stavebná suť, vyradené elektrické a elektronické zariadenia, kamene, objemný odpad a pod. Zmesový komunálny odpad je vyvážaný 1 – 2 krát za týždeň, postupne v jednotlivých častiach mesta. V prípade problémov s vývozom netriedeného odpadu kontaktujte Marius Pedersen a.s., Lieskovská cesta 15, 960 01 Zvolen, 045 532 17 64, zvolen@mariuspedersen.sk

Čo z odpadu je možné vo Zvolene vytriediť a kam vytriedený odpad ukladať?

Vo všeobecnosti je možné vo Zvolene triediť tieto komodity: sklo, papier, plasty, tetrapacky, kovové obaly, zelený biologicky rozložiteľný odpad, textil, kovový šrot, pneumatiky, drobný stavebný odpad a nebezpečné odpady. Všetky tieto druhy odpadu môžu občania Zvolena (po preukázaní sa občianskym preukazom) bezplatne v určitom množstve odovzdávať v zberových dvoroch Marius Pedersen na Lieskovskej ceste 15 (PO – PI denne 7,00 – 15,00 hod., SO 7,00 – 13,00 hod.) alebo na ul. M. R. Štefánika 3355 (PO – PI denne 7,00 – 15,00 hod.).

V prípade, ak máte niektorého odpadu viac, je možné si prenajať veľký kontajner na daný druh triedeného odpadu u firmy Marius Pedersen a.s., Lieskovská cesta 15, 960 01 Zvolen, 045/532 17 64, zvolen@mariuspedersen.sk.

- **sklo bezfarebné a farebné**

Vratné fľaše je možné vrátiť v obchodnej sieti všade tam, kde sa predávajú výrobky v týchto fľašiach. Čisté nevrátne fľaše od nápojov, potravín, kozmetiky, sklenené črepy či poháre je možné dať do modrých kontajnerov na sklo rozmiestnených v meste, ktoré sa vyvážajú 1 krát za dva mesiace. Aktuálny stav ich rozmiestnenia vo Zvolene zistíte na MsÚ (tel. 045/530 32 76, Ing. M. Opremečáková, miriam.oprencakova@zvolen.sk) alebo priamo v spoločnosti Marius Pedersen (tel. 045/532 17 64, 532 29 53).

V rodinných domoch odkladajte sklo do hrubého zeleného plastového vreca, ktoré sa rozdáva do domácností na začiatku roka, (záujemcovia si ho môžu vyzdvihnúť v sídle spoločnosti Marius Pedersen, na Lieskovskej ceste 15) a ktoré sa obyvateľom po vývoze vráti, resp. vymení. Vreca treba vyložiť ráno v stanovený deň pred dom. Vývoz sa realizuje 1 krát za mesiac podľa harmonogramu postupne v jednotlivých uliciach a mestských častiach. Presné informácie zistíte u Marius Pedersen na vyššie uvedených číslach, príp. na zvolen@mariuspedersen.sk. Sklo je možné odovzdať odovzdávať v zberových dvoroch Marius Pedersen.

- **papier**

Noviny, časopisy, kancelársky papier, zošity, papierové a lepenkové obaly od tovarov, staré knihy, katalógy, neznečistené papierové vrecká a podobne je možné dať do zelených kontajnerov na papier rozmiestnených v meste, ktoré sú vo vzdialenosti cca 300 – 400 m od každého bytu a vyvážajú sa jedenkrát za mesiac. Na aktuálny stav rozmiestnenia kontajnerov vo Zvolene sa informujte na MsÚ vo Zvolene alebo priamo v spoločnosti Marius Pedersen (kontakty sú v časti „sklo“).

Papier sa v rodinných domoch zbiera 1 x mesačne a to tak, že ho zbalený do balíka vyložíte ráno pred dom. Harmonogram vývozu zistíte podobne ako v prípade skla (pozri vyššie). Tiež ho môžete odovzdať v zberných surovinách, občas je aj zber papiera na školách, celoročne môžete bezplatne papier odovzdávať v zberových dvoroch. Niektorí spracovatelia papiera vo vopred oznámenom čase vykupujú alebo vymieňajú papier. V prípade záujmu kontaktuje napr. SHP Harmanec, príp. TENTO Žilina.

- **textil**

Textil je možné odovzdávať celoročne v zberových dvoroch spoločnosti Marius Pedersen. Použiteľné staré odevy alebo koberce môžete po predchádzajúcom dohovore darovať niektorej z charitatívnych organizácií (pozri ďalej v tejto kapitole), prípadne vymeniť či darovať počas búr, zóny bez peňazí a pod.

- **plasty**

Neznečistené fľaše od nápojov, saponátov, mydiel, bandasky, fólie zo stavebných materiálov, igelitové tašky atď. (väčšinou označené značkami PET, PE – HD, PP, LD – PE, LLD – PE) je možné dať do žltých kontajnerov na plasty rozmiestnených v meste. Sú vo vzdialenosti cca 300 – 400 m od každého bytu, vyprázdňujú sa jedenkrát za dva týždne. Na aktuálny stav rozmiestnenia vo Zvolene sa informujte na MsÚ vo Zvolen resp. priamo v spol. Marius Pedersen (kontakty sú v časti „sklo“). V rodinných domoch sa plasty zbierajú do tenkého žltého plastového vreca, ktoré je potrebné v určenom čase (1xmesačne) vyložiť ráno v deň zberu pred dom. Vývoz sa realizuje podľa stanoveného harmonogramu, informujte sa u Marius Pedersen. Plasty je možné samozrejme bezplatne odovzdať aj v zberovom dvore.

Do kontajnerov na plasty nepatria obaly a nádoby, v ktorých boli postreky, farby a oleje a pod., linoleum, PVC či podlahoviny – pre nakladanie s nimi pozri ďalšie odporúčania.

- **kovy**

Kovový šrot možno celoročne odovzdávať bezplatne v zberových dvoroch spoločnosti Marius Pedersen. Kovy vykupujú aj výkupne a zberné suroviny, kovové obaly (najmä hliníkové plechovky od nápojov a pod.) je možné hádzať do červených kontajnerov rozmiestnených po meste, ktoré sa vyvážajú 1 x za mesiac. Na aktuálny stav rozmiestnenia kontajnerov sa informujte na MsÚ vo Zvolene alebo priamo v spoločnosti Marius Pedersen (kontakty sú v časti „sklo“). Kovové odpady sa v rodinných domoch zbierajú spolu s tetrapackami v červených plastových vreciach 1 x mesačne. Harmonogram vývozu zistíte podobne ako v prípade skla (pozri vyššie).

Fólie z jogurtov, margarínov, plechovky z nápojov a iné tenké kúsky hliníka Vám pravdepodobne ani vo väčšom množstve nezoberie žiadna výkupňa ani zberné suroviny – v menších zberniach sa môžete skúsiť osobne dohodnúť.

- **tetra-packy**

Viacvrstvé obaly sa dávajú, spoločne s kovmi, do červeného kontajnera resp. do červeného plastového vreca.

- **jedlý olej**

Použitý jedlý olej je zbieraný priamo pred rodinných domov každý štvrtok, čiže v deň zberu bioodpadu (v zimných mesiacoch 1 x mesačne). Obyvatelia rodinných domov vyložia v deň zberu jedlý olej v uzatvorenej priehľadnej PET fľaši na hnedú nádobu na BIO odpad. Obyvatelia bytoviek majú možnosť odovzdať olej v Zberných dvoroch Marius Pedersen na Lieskovskej ceste 15 (PO – PI denne 7,00 – 15,00 hod., SO 7,00 – 13,00 hod.) alebo na ul. M. R. Štefánika 3355 (PO – PI denne 7,00 – 15,00 hod.).

- **pneumatiky**

Pneumatiky musí majiteľ odovzdať distribútorovi pneumatík, teda do pneuservisu. Nesmú sa dávať do kontajnerov, na zberný dvor ani nechávať pri zberných nádobách. V každom pneuservise resp. predajni, kde sa predávajú nové pneumatiky, musia byť zverejnené informácie o možnosti bezplatného spätného zber pneumatík.

- **biologicky rozložiteľný odpad (bioodpad)**

Kde je to len trocha možné, odporúčame zakladať domáce kompostoviská, ktoré pri minime námahy nemusia vôbec pôsobiť neesteticky či smrdieť. V kanceláriách a v domácnostiach bez záhrady je možné likvidovať bioodpad pomocou dážďoviek (tzv. vermikompost). Bioodpad je možné odovzdať v zberových dvoroch Marius Pedersen na Lieskovskej ceste 15 (PO – PI denne 7,00 – 15,00 hod., SO 7,00 – 13,00 hod.) alebo na ul. M. R. Štefánika 3355 (PO – PI denne 7,00 – 15,00 hod.) alebo umiestiť do kontajnera. Každý rodinný dom vo Zvolene má mať hnedý plastový kontajner na biologický odpad – ten je vyvážený vo vegetačnom období 1 x týždenne, od decembra do februára 2 x mesačne. Do tohto kontajneru patria konáre, lístie, tráva, odpad zo záhrad a z kuchyne.

Zelený odpad – konáre, lístie, tráva – ktorý vzniká na jar a na jeseň na sídliskách v okolí bytoviek, spoločnosť Marius Pedersen vyváža podľa požiadavky mesta. Ak sa v blízkosti vášho domova pri údržbe verejných priestranstiev nahromadil takýto odpad, kontaktujte MsÚ, Ing. M. Opremečáková, tel. 045/530 32 76, miriam.oprencakova@zvolen.sk. Vianočné stromčeky môžete vyložiť vedľa zberných nádob, odvezie ich spoločnosť Marius Pedersen na požiadanie mesta – informácie o čase vývozu môžete získať na MsÚ, Ing. M. Opremečáková, tel. 045/530 32 76, miriam.oprencakova@zvolen.sk

Kam dať staršie (ale použiteľné) hračky, šatstvo, knihy?

Ponúknite ich ľuďom, ktorí majú menšie deti, svojim známym alebo charitatívnym organizáciám, vo Zvolene kontaktujte napr. Charitu sv. Alžbety n.o., J. Jesenského 495/33, Zvolen, 045/ 532 63 08, charitazvolen@charitazvolen.sk, Dobročinný šatník – Spoločenské centrum, Sokolská 10, Zvolen, tel. 0948 511 584, satnikzvolen@gmail.com. Rôzne veci (oblečenie, kočíky, elektrospotrebiče, pece na pevné palivo, nábytok a pod.) môžete darovať aj obyvateľom v hmotnej núdzi, na MsÚ Zvolen kontaktujte pracovníkov Komunitného centra Romano Jilo – bývalé kasárne Balkán, tel. 0905 229 073 Mgr. Renata Šmigová prípadne vedúceho Útulku Nádej (Stráž 282/1, Zvolen) Bc. Petra Zátrocha, tel. 0915 515 991, utulok@zvolen.sk.

Staré koberce, misky a iné potreby môže využiť aj organizácie, ktoré sa venujú záchrane psov a mačiek, napríklad Karanténna stanica na Balkáne (www.kszv.sk), Pes v núdzi <http://pesvnutzi.sk/>, Psia duša <https://www.psiadusa.sk/>, Mačky Zvolen <http://mackyzvolen.sk/>, Túlavá labka <http://www.tulavalabka.sk/> a pod.

Knihy môžete odpredať do antikvariátu. Menej zaujímavé alebo poškodené knihy môžete po dohode s majiteľom a v závislosti od aktuálnych prevádzkových možností antikvariátu umiestniť na chodbe pred predajňou, odkiaľ si ich môžu vziať záujemcovia zadarmo.

Ako naložiť s nebezpečnými zložkami komunálneho odpadu?

Nebezpečné zložky komunálneho odpadu sú také, ktoré majú jednu alebo viacero nebezpečných vlastností. Tieto sa nesmú umiestňovať do kontajnerov a nádob na zmesový odpad. Sú to žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť, zvyšky farieb, tlačiarenské farby, živice, lepidlá, batérie a akumulátory, nespotrebované lieky, vyradené elektrické a elektronické zariadenia, opotrebované motorové oleje, olejové filtre, PVC, podlahoviny a pod.

Počas celého roka možno takýto odpad bezplatne odovzdávať v zberových dvoroch Marius Pedersen na Lieskovskej ceste 15 (PO – PI denne 7,00 – 15,00 hod., SO 7,00 – 13,00 hod.) alebo na ul. M. R. Štefánika 3355 (PO – PI denne 7,00 – 15,00 hod.). Tento odpad je možné odovzdať aj v rámci tzv. mobilného ekoskladu do špeciálnych kontajnerov rozmiestnených po meste Zvolen, čo sa deje dvakrát ročne – v máji a novembri (približný údaj). Konkrétne termíny a presné rozmiestnenie si môžete zistiť na MsÚ (Ing. M. Opremcáková, tel. 045 530 32 76, miriam.oprencakova@zvolen.sk), v spol. Marius Pedersen (tel. 045/5321 764, 5322 953) alebo aj v miestnej tlači. Staré a nepoužité lieky je možné odovzdať vo všetkých lekárňach. Batérie (napr. z hodín, fotoaparátov, rádií) je možné odovzdať všade tam, kde sa takýto tovar aj predáva.

Čo s objemným odpadom?

Veľkoobjemový odpad (starý nábytok, okná, nadrozmerný odpad apod.) je potrebné odkladať k nádobám určeným na bežný komunálny odpad. Keďže sa zbiera iba raz za mesiac (prvý týždeň v mesiaci podľa harmonogramu), nemá význam vykladať odpad hocikedy, prípadne pred víkendom alebo obdobiami pracovného voľna. Max. 100 kg takéhoto odpadu môže každý občan Zvolena odvieť aj do zberového dvora Marius Pedersen.

Chladničky, práčky a iné vyradené elektrospotrebiče je možné odovzdať formou tzv. spätného zberu distribútorovi tovaru (vo všeobecnosti firme, kde sme tovar kúpili), elektrospotrebiče sa zbierajú aj 2 x do roka v rámci zberu nebezpečného odpadu do veľkokapacitných kontajnerov rozmiestnených po meste alebo celoročne bezplatne v zberovom dvore Marius Pedersen (max. 2 ks/rok).

Čo urobiť so stavebným odpadom?

Pri prestavbe bytov a domov vzniká pomerne veľké množstvo stavebného odpadu, ktorý ale nie je možné dávať do nádob na bežný odpad z domácností (kvôli jeho objemu, váhe a vlastnostiam, aj kvôli tomu, že zaberie miesto pre odpad z domácností). Riešením je dobrá zmluva s remeselníkom, ktorý realizuje prestavbu – skúste do nej premietnuť aj požiadavku, aby bola likvidácia vzniknutého odpadu už v rozsahu a cene prestavby. Bezplatne je možné odovzdať do zberových dvorov Marius Pedersen max. 1 m³ stavebného odpadu. Inak je nutné objednať si veľkokapacitný kontajner od spoločnosti Marius Pedersen, tel. 045/532 29 53, 532 17 64.

Trápia vás autovraky na uliciach?

Starým vozidlom je vo všeobecnosti vozidlo, ktorého držiteľ nie je známy (nemá EČV) a je odstavené na verejnom priestore dlhšie ako 30 dní. V prípade autovraku neznámeho majiteľa odstráni vozidlo správca cesty (na ceste alebo verejnom priestranstve) alebo mesto (na inom mieste). Potom však hľadá posledného majiteľa vraku a vymáha prostriedky na odstránenie vraku od neho. V prípade, že je v blízkosti Vášho domu odstavené staré vozidlo a nikto sa k nemu nehlási, kontaktuje MsÚ vo Zvolene, Ing. M. Opremcáková, tel. 045/530 32 76, miriam.oprencakova@zvolen.sk.

Vyhadzuje firma/živnostník svoj odpad z prevádzky či výroby do kontajneru pre občanov alebo do verejného veľkoobjemového kontajneru?

Prevádzkovatelia obchodov, bufetov a podobných prevádzok sú povinní obstarat' si potrebné množstvo nádob na odpad a tiež zabezpečiť na vlastné náklady ich vyprázdňovanie. Tak isto sú

zodpovední za čistotu v okolí svojich bufetov, obchodov a pod. Kontaktujte MsÚ, Odbor výstavby, ŽP a dopravy MsÚ, Ing. M. Opremečáková, tel. 045/530 32 76, miriam.oprencakova@zvolen.sk.

Je niekde opakovane či dlhodobo preplnený kontajner alebo znečistené okolie nádob na odpad?

Čistotu a odvoz odpadu je povinný zabezpečiť vlastník, správca alebo užívateľ nehnuteľnosti, ktorej parí nádoba či stojisko nádob na odpad. VZN mesta Zvolen o nakladaní s komunálnym odpadom (schvaľuje sa každoročne nové) stanovuje minimálne množstvá nádob na odpad. Kontaktujte MsÚ, Odbor výstavby, ŽP a dopravy MsÚ, Ing. M. Opremečáková, tel. 045/530 32 76, miriam.oprencakova@zvolen.sk. V prípade, že je zdrojom znečistenia okolia nádob nepozorné vyprázdňovanie pri vývoze odpadu, kontaktujte firmu Marius Pedersen (tel. 045/532 17 64, 532 29 53).

Objavili ste niekde nelegálnu skládku odpadu? Pristihli ste niekoho pri vysýpaní odpadu mimo určeného miesta?

Za uloženie odpadu na miesto, ktoré na to nie je určené, sú pomerne vysoké sankcie. Problémom je dokázať, kto skládku odpadu vytvoril. V prípade, ak zbadáte odpad uložený na mieste, kde sa to nesmie, kontaktujte Okresný úrad vo Zvolene, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. SNP 96/50, tel. 0961 63 2960, oszp.zv@minv.sk alebo aj MsÚ vo Zvolene, Odbor výstavby, ŽP a dopravy MsÚ, Ing. M. Opremečáková, tel. 045/530 32 76, miriam.oprencakova@zvolen.sk

Ak prichytíte niekoho pri sypaní odpadu do voľnej krajiny, pre rýchly zákrok volajte mestskú políciu, tel. 045/533 10 00 alebo 159. Situáciu zdokumentujte, nafot'te čím viac detailov, ktoré by umožnili nezameniteľne identifikovať pôvodcu.

Celú vec môžete oznámiť aj na Slovenskej inšpekcii životného prostredia - Inšpektorát Banská Bystrica, Odbor inšpekcie odpadového hospodárstva, Jegorovova 29B, 974 01 Banská Bystrica, tel. 048/471 96 30-1, sizpiohbb@sizp.sk

Horí (nelegálna) skládka odpadu alebo ste zbadali horiaci kontajner s odpadom?

Pri objavení takéhoto požiaru volajte hasičov na tel. 150, v hlásení uveďte: kto volá, kde a čo horí, tel. číslo, z ktorého voláte, pre overenie, príp. iné dôležité informácie.

VEREJNÝ PORIADOK

Verejný poriadok je súhrn pravidiel, ktoré upravujú napríklad udržiavanie verejnej čistoty, poriadku na verejných priestranstvách, dodržiavanie podmienok nočného pokoja, osobitné užívanie verejných priestranstiev, čistenie chodníkov, ochranu verejnej zelene, dopravný režim, používanie predmetov zábavnej pyrotechniky, umiestňovania plagátov a reklamných zariadení a pod. Účelom poriadku má byť zabezpečenie príjemného a pohodlného života v meste alebo obci.

Zbadali ste auto, ktorému tečie, príp. padá niečo z korby, alebo zeminou na kolesách znečistí uje cestu?

Volajte mestskú políciu (Zvolen, tel. 533 10 00, alebo v naliehavých prípadoch ohrozenia ľudí či majetku priamo 159). Zapište si značku, farbu, druh vozidla, dátum a čas a keď je to možné, upozornite autodopravcu, ktorému auto patrí. Užívateľ cesty je totiž povinný náklad na aute zabezpečiť tak, aby sa nesypal, neprášil, nekvapkal ani inak neznečisťoval cestu ani ovzdušie. Ak došlo k znečisteniu komunikácie, je povinný na svoje náklady zeminu odstrániť užívateľ komunikácie, ktorý toto znečistenie spôsobil. Napríklad v blízkosti stavby je nutné používať určenú komunikáciu a túto čistiť. Kontaktuje MsÚ, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, Mgr. Dušan Gdovin, 045/530 32 96, dusan.gdovin@zvolen.sk

Trápia Vás neupratané chodníky alebo cesty?

Za čistotu, schodnosť a priechodnosť komunikácií je zodpovedný ich správca, resp. vlastník. V prípade miestnych komunikácií (ciest) je zodpovedné väčšinou mesto, za údržbu väčších ciest je väčšinou zodpovedný Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja. Údržbu chodníkov majú zabezpečovať vlastníci alebo správcovia príľahlých stavieb, teda napr. v prípade chodníkov na sídlisku správca najbližšej bytovky alebo určená služba spomedzi užívateľov bytov. Priamo na chodník či verejné priestranstvo nesmie byť zvedená dažďová voda, z chodníkov sa nesmú odpadky či nečistoty zhŕňať na cestu, zeleň či do kanalizácie.

Vo Zvolene má čistenie a údržbu miestnych komunikácií na starosti externá firma, na MsÚ kontaktuje Odbor výstavby, životného prostredia a dopravy, MsÚ, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, Mgr. Dušan Gdovin, 045/530 32 96, dusan.gdovin@zvolen.sk. Vo Zvolene v prípade úrazu alebo poškodenia motorového vozidla v súvislosti s neudržiavanými komunikáciami vždy volajte mestskú políciu, tel. 533 10 00. Spísanie zápisnice o nehode je nevyhnutnou podmienkou uplatňovania škôd.

Vadí Vám nadmerné posýpanie ciest soľou alebo neupratané posypové materiály na cestách a chodníkoch?

Kontaktujte správcu komunikácie – Úrad Banskobystrického kraja má vlastnú firmu BBRSC a.s., závod Zvolen, tel. 0918 543 719, 543 530. Vo Zvolene majú čistenie a údržbu miestnych komunikácií v kompetencii externé firmy, kontaktujte preto MsÚ, Odbor výstavby, ŽP a dopravy, Mgr. Dušan Gdovin, 045/530 32 96, dusan.gdovin@zvolen.sk. VZN mesta Zvolen č. 79/2003 aj č. 135/2010 okrem iného zakazuje vyhrňať posypový materiál z ciest a chodníkov na príľahlé trávnaté plochy.

Nesvieti niekde pouličné osvetlenie alebo je v zlom technickom stave?

Volajte MsÚ, Odbor výstavby, ŽP a dopravy MsÚ, Ing. J.Stieranka, jan.stieranka@zvolen.sk tel. 045/530 32 18, 0905 229 076.

Padajú z nejakej budovy kusy stavebného materiálu alebo inak ohrozuje ľudí?

Každý vlastník budovy je povinný sa o ňu starať tak, aby bola v prevádzky schopnom stave a nevzbudzovala nepriaznivý estetický dojem. V prípade nebezpečnej situácie alebo hroziaceho úrazu kontaktujte mestskú políciu (tel. 533 10 00, príp. v naliehavých prípadoch 159).

Zhadzuje niekto z balkóna či okna odpad, vyklepáva koberce či inak znečisťuje verejné priestranstvá?

Je to zakázané VZN mesta č. 135/2010. Skúste požiadať o nápravu toho, kto to spôsobil. V prípade opakovania alebo ignorovania kontaktuje obecnú, resp. mestskú políciu (vo Zvolene tel. 045 533 10 00).

Chýba Vám pri dome ihrisko pre deti, alebo je existujúce ihrisko zanedbané?

Ak ide o verejné priestranstvo vo vlastníctve mesta, môžete požiadať o informácie MsÚ, Odbor výstavby, životného prostredia a dopravy, Ing. Z. Holíková, tel. 045/530 32 69 zuzana.holikova@zvolen.sk príp. navrhnete, aby ihrisko opravilo, resp. urobilo nové.

Aj vy sami môžete urobiť niektoré práce! Prostriedky niekedy poskytujú nadácie a občianske združenia, určité prostriedky má k dispozícii aj Mesto Zvolen buď cez výbory mestských častí alebo cez VZN o dotáciách. Žiadosť je však nutné podať do konca septembra predchádzajúceho roka (tlačivo je na www.zvolen.sk, príp. na MsÚ, 3. poschodie, p. Záchenská, denisa.zachenska@zvolen.sk, tel. 045/30 32 08). V Banskej Bystrici, vo Zvolene a okolí pôsobí Komunitná nadácia Zdravé mesto, ktorá podporuje zlepšovanie životného prostredia, kontaktujte ju na tel. 048/415 60 59, knzm@knzm.sk.

Pri výstavbe nového ihriska budete potrebovať povolenie na tzv. drobnú stavbu od stavebného úradu, pre väčšinu obcí je stavebným úradom Spoločný obecný úrad, tel. 530 31 11. Žiadosť je k dispozícii na www.zvolen.sk alebo priamo na MsÚ, 3. poschodie. K žiadosti budete potrebovať vyjadrenie vlastníka pozemku a správcov sietí.

HLUK

Účinky hluku na človeka závisia od jeho fyzikálnych charakteristík, t. j. intenzity, prevažujúcej výšky (frekvencii) a od času, kedy nás hluk obťažuje, od vlastností človeka, jeho vnímavosti, schopnosti adaptácie, veku, od celkového i momentálneho zdravotného stavu a od druhu vykonávanej práce. Hluk sťažuje dorozumievanie, spôsobuje ťažkosti pri koncentrácii a v závislosti od dĺžky pobytu v hlučnom prostredí môže dôjsť aj k poškodeniu sluchu. Čo je to „hluk“ definuje vo Zvolene aj VZN č. 135/2010 o verejnom poriadku.

Čo je to tzv. nočný pokoj a kedy platí?

Je to obdobie stanovené VZN č. 135/2010 o verejnom poriadku, počas ktorého je zakázané rušiť ostatných hlukom, hudbou, spevom, motorom áut či strojov, výbušnami, svetlicami, ale aj brechotom psov či zvukmi iných domácich zvierat. Výnimka sa vzťahuje iba na čistenie a údržbu komunikácií (napr. odpratávanie snehu v zime), odstraňovanie havárií a v špecifických prípadoch použitia slávnostného ohňostroja, ktoré povolí Mesto Zvolen. Nočný pokoj vo Zvolene je od 22.00 večer do 6.00 ráno, iba na pešej zóne je táto doba v lete od 0.00 do 5.00 ráno, v lete, v zime od 00 do 6.00 ráno. V prípade rušenia, ak je to možné a bezpečné, skúste na tento problém slušne upozorniť pôvodcu, inak kontaktujte mestskú políciu (tel. 045/533 10 00).

Obťažuje Vás hluk z diskotéky, predajne alebo inej prevádzky?

Čas predaja je určený nariadením v každom obci či meste. Vo Zvolene je čas predaja a prevádzky určený všeobecne od 6.00 do 22.00 (výnimkou sú čerpacie stanice a ubytovacie zariadenia). Predĺženie predaja je možné iba v individuálnych prípadoch primátorom/primátorkou mesta, ak to odsúhlasí výbor príslušnej mestskej časti. Jednorazové akcie (svadby a pod.) môže povoliť aj Odbor správy majetku MsÚ. Na letných terasách a posedeniach je obmedzená hudobná produkcia do času začatia nočného pokoja, teda do 22.00, iba na pešej zóne do 0.00. Dajte podnet na MsÚ, aby skrátili čas predaja a prevádzky (podnet môže podať ktokoľvek, rozhoduje o tom primátor/primátorka). Sťažujte sa mestskej polícii, tel. 045/533 10 00, prípadne poslancom a poslankyniam v danej mestskej časti (<http://samosprava.zvolen.sk/poslanci.phtml?id5=21801>).

Kde je možné zistiť, aké sú hladiny hluku v nejakom území?

Merania robí napríklad Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica (tel. 048/43 6 77 85), prípadne komerčné subjekty <http://www.enviroregister.sk/meranie-hluku-a-vibracii.html>

Používa niekto delobuchy alebo inú výbušnú, hlučnú, svietiacu, tzv. zábavnú pyrotechniku?

Vo Zvolene je použitie zábavnej pyrotechniky povolené iba mimo obytných zón a okolia kostolov, zdravotníckych, školských a predškolských zariadení. Tu je možné použitie pyrotechniky iba od 31. decembra 8.00 hod. do 1. januára 5.00 hod. V prípade porušovania nariadenia kontaktuje mestskú políciu, tel. 045/533 10 00.

Ruší vás susedov pes štekotom?

Ak vo vašom dome neustále šteká susedov pes, pravdepodobne nie je zvyknutý byť sám doma a je mu smutno. Požiadajte suseda, aby dal svojho psíka vycvičiť, nech sa pokúsi privyknúť ho na to, že je sám doma. V prípade, že ste celý deň sám doma a je Vám psíka, ktorého majiteľ musí byť v práci ľúto, môžete mu ponúknuť, že ho budete chodiť počas dňa venčiť alebo sa dokonca v čase jeho neprítomnosti postaráte. Ak sa prípad nedá vyriešiť, podajte sťažnosť na mestskú políciu, tel. 045/533 10 00.

Zoznam skratiek

Aj keď sme sa snažili v tejto brožúre nepoužívať skratky, niektorým sme sa nevyhli. Tu je ich zoznam:

CHKO – BR Poľana – Chránená krajinná oblasť – Biosférická rezervácia Poľana

MsÚ – mestský úrad

OcÚ – obecný úrad

SIŽP – Slovenská inšpekcia ŽP

STN – Slovenská technická norma

ŠOP SR – Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky

VZN – všeobecne záväzné nariadenie (mesta, obce, samosprávneho kraja)

ŽP – životné prostredie

PO-PO – pondelok až piatok

SO - sobota

